

IPUS4FAMILY.EU

Ochrana detí vo virtuálnom priestore

Posledná aktualizácia: 29.03.2017

Ochrana detí vo virtuálnom priestore

Internet významne ovplyvňuje každodenný život nás všetkých. Hoci pôvodne nebol navrhnutý na používanie deťmi, dnes internet v Európe používa väčšina z nich. Na to, aby sa aj táto kategória používateľov cítila v online priestore bezpečne, treba vytvoriť vhodné podmienky.

Problému, ako chrániť deti v digitálnom svete, sa venujú nasledovné uznesenia Európskeho parlamentu:

- [Ochrana detí v digitálnom svete](#)
Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. novembra 2012 o ochrane detí v digitálnom svete 2012/2068(INI)
- [Boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí prostredníctvom internetu](#)
Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2015 o sexuálnom zneužívaní detí na internete 2015/2564(RSP)

Rodičia by mali dôkladne zvážiť, od akého veku je pre ich deti vhodné tráviť čas na počítači. Žijeme v uponáhľanej dobe a podať dieťaťu tablet, aby sa na nejaký čas samo zabavilo, je pre veľa rodičov lákavé. Psychológovia však dôrazne neodporúčajú začať deti oboznamovať s novými médiami príliš skoro. Priveľa času na počítači negatívne ovplyvňuje zdravý psychický vývoj dieťaťa a bráni mu v rozvíjaní skutočných medziľudských vzťahov v reálnom svete. Aj v neskoršom veku je dobré čas strávený hľadením do obrazovky regulovať, o.i. z množstva zdravotných dôvodov.

Veková prístupnosť vysielaných programov

Aby naše deti nesledovali v televízii programy, ktoré sú pre ich vek nevhodné (násilie, sexuálne scény...), je dobré riadiť sa systémom označovania programov grafickými symbolmi. Veľa krajín má vlastný systém hodnotenia. Na Slovensku je to Jednotný systém označovania (JSO), ktorý vydalo Ministerstvo kultúry SR a nájdeme ho napr. na webovej stránke [Rady pre vysielanie a retransmisiiu](#).

V minulosti sme pri každom vysielanom programe videli veselého alebo smutného smajlíka, dnes sa používajú čísla v krúžku označujúce vek dieťaťa, ďalej symbol v tvare U pre programy vhodné pre deti do 12 rokov a medvedík pre programy vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých. Výchovno-vzdelávacie programy majú svoje vlastné symboly.

7	nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov
12	nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov
15	nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov
18	nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov
U	vhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov
medvedík	vhodné pre všetky vekové skupiny maloletých
-7	výchovno-vzdelávacie vhodné pre vekovú skupinu maloletých do 7 rokov
7+	výchovno-vzdelávacie vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 7 rokov
12+	výchovno-vzdelávacie vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 12 rokov
15+	výchovno-vzdelávacie vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 15 rokov

Treba si však uvedomiť, že tento systém nefunguje v praxi úplne stopercentne. Jedným z najčastejších priestupkov slovenských televízií, ktoré rieši Rada pre vysielanie a transmisiu, býva práve nedodržovanie pravidiel ochrany maloletých. Pri výbere programov by sa preto rodičia nemali spoliehať len na uvedené symboly, ale aj na svoj vlastný úsudok.

Domáce pravidlá pre používanie internetu

Prevenia rizík spojených s internetom a novými médiami sa začína už v rodine. Určte si domáce pravidlá, ktoré zamedzia negatívnemu vplyvu internetu na deti a naopak naučia deti používať médiá bezpečne a s rozumom.

Pre deti by mal internet predstavovať predovšetkým pomôcku pri učení a zdroj poznatkov. Zoznámte ich so stránkami, ktoré sú pre ne vhodné. Naučte ich používať vyhľadávacie nástroje. Vedieť rýchlo nájsť informáciu, ktorú potrebujeme, nie je ani zďaleka takou samozrejmou, ako by sa nám mohlo zdať. Sociálnym sieťam by sa mali deti naopak úplne vyhnúť.

Odporúčania pre rodičov:

- Počítač (ale ani televíziu) neumiestňujte do detskej izby. Umožnite dieťaťu používať internet napr. v obývačke, kde máte väčšiu kontrolu.
- Vymedzte deťom čas, ktorý môžu na počítači stráviť.
- V počítači a smartfóne zablokujte prístup na nevhodné stránky, príp. povolte prístup iba na konkrétne, vami vybrané webstránky. Pomôžu vám filtre nežiaduceho obsahu a programy na rodičovskú kontrolu.
- Používajte antivírusový program.
- Zaujímate sa o to, čo vaše deti na internete robia. Môžete sa spoločne dohodnúť, že raz za čas spoločne skontrolujete, aké stránky dieťa navštívilo, s kým komunikovalo na čete a pod.
- Pokiaľ pri kontrole nájdete nevhodný obsah, na ktorý mohlo dieťa napr. neúmyselne kliknúť, netrestajte ho zákazom internetu. Problém riešte komunikáciou a vysvetlite mu, prečo je tá-ktorá stránka (video, fotografia...) pre deti nevhodná. Ak je to možné, pridajte ju do zoznamu zablokovaných stránok.
- Staršie deti, ktoré majú kontá na sociálnych sieťach či četoch, poučte o dôležitosti silného hesla.
- Upozornite deti na riziká, s ktorými sa môžu stretnúť: prezrádzanie adresy, telefónneho čísla, zverejňovanie fotografií, komunikácia s cudzími ľuďmi, otváranie neznámych e-mailov... Výbornou metódou je púšťať deťom rozprávky Ovce.sk.
- Staršie deti varujte pred posielaním intímnych fotografií inej osobe. Poučte ich o tom, že pri záberoch maloletých môže ísť dokonca o šírenie detskej pornografie, čo je trestný čin podľa § 369 Trestného zákona.
- Pri podozrení, že sa vaše dieťa stalo obeťou nelegálneho konania, sa nebojte obrátiť na políciu.

Pre deti, ktoré potrebujú radu alebo pomoc, bola zriadená stránka Detský ombudsman (<http://www.detskyombudsman.sk/>). Tím právnikov radí deťom, ktoré sa na nich obrátia, s najrôznejšími problémami. Nájdeme medzi nimi aj také, ktoré sa týkajú sociálnych sietí, nechceného navštívenia pornografických stránok a pod.

Popri opatreniach pre deti by rodičia nemali zabúdať na seba. Rovnako ako ich deti, aj oni by mali dávať dobrý pozor na to, aké informácie, fotografie či videá zdieľajú na internete. Mnohí bez obáv zverejnia na sociálnej sieti status o tom, kedy celá rodina odchádza na dovolenku – a byt/dom tak ostane prázdny. Na prvý pohľad nevinný text sa tak stáva pozvánkou pre zlodejov. Fotografie detí treba tiež zverejňovať s rozumom a nastaviť zdieľanie iba s úzkym okruhom známych. Nahé fotografie detí (ani v spodnej bielizni či plavkách) nepatria na internet vôbec! Nezabúdajme, že fotografie sa na internete šíria veľmi rýchlo a po krátkom čase je už nemožné ich úplne zmazať. Veľmi ľahko sa takéto zábery dostávajú k skupinám zameraným na detskú pornografiu.

V práci s počítačom a internetom sa musia rodičia neustále zdokonaľovať, aby dokázali držať krok so svojimi deťmi, ktoré na rozdiel od staršej generácie vyrastajú s novými médiami od malička. Iba vtedy ich budú schopní aj dostatočne chrániť.